TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2017 m. gruodžio 20 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Reglamentas (EB) Nr. 6/2002 – Bendrijos dizainas – 110 straipsnio 1 dalis – Apsaugos nebuvimas – Vadinamoji taisymo išlyga – Sąvoka „sudėtinio gaminio sudedamoji dalis“ – Sudėtinio gaminio taisymas, siekiant atkurti pirminę jo išvaizdą – Priemonės, kurių turi imtis vartotojas, kad galėtų remtis vadinamąja taisymo išlyga – Automobilio ratlankio kopija, tapati originalaus ratlankio dizainui“

Sujungtose bylose C-397/16 ir C-435/16

dėl *Corte d'appello di Milano* (Milano apeliacinis teismas, Italija) 2016 m. birželio 15 d. sprendimu ir *Bundesgerichtshof* (Aukščiausiasis Federalinis Teismas, Vokietija) 2016 m. birželio 2 d. sprendimu, kuriuos Teisingumo Teismas gavo atitinkamai 2016 m. liepos 18 d. ir 2016 m. rugpjūčio 4 d., pagal SESV 267 straipsnį pateiktų prašymų priimti prejudicinį sprendimą bylose

Acacia Srl

prieš

bankrutuojančią **Pneusgarda Srl**,

Audi AG (C-397/16)

ir

Acacia Srl,

Rolando D'Amato

prieš

Dr. **Ing. h.c. F. Porsche AG** (C-435/16)

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas M. Ilešič (pranešėjas), teisėjai A. Rosas, C. Toader, A. Prechal ir E. Jarašiūnas,

generalinis advokatas H. Saugmandsgaard Øe,

posėdžio sekretorius R. Schiano, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2017 m. birželio 14 d. posėdžiui,

* Proceso kalbos: vokiečių ir italų.

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– *Acacia Srl* ir R. D'Amato, atstovaujamų *avvocati* F. Munari, M. Esposito ir A. Macchi ir *Rechtsanwälte* B. Schneiders, D. Treue ir D. Thoma,

– *Audi AG*, atstovaujamos *Rechtsanwalt* G. Hasselblatt ir *avvocati* M. Cartella ir M. Locatelli,

– Dr. *Ing. h.c. F. Porsche AG*, atstovaujamos *Rechtsanwälte* B. Ackermann ir C. Klawitter,

– Italijos vyriausybės, atstovaujamos G. Palmieri, padedamos *avvocati dello Stato* M. Santoro, S. Fiorentino ir L. Cordi,

– Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos T. Henze, M. Hellmann ir J. Techert,

– Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos D. Segoin,

– Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos M. Bulterman ir H. Stergiou,

– Europos Komisijos, atstovaujamos J. Samnadda, V. Di Bucci ir T. Scharf,

susipažinęs su 2017 m. rugsėjo 28 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymai priimti prejudicinį sprendimą pateikti dėl 2001 m. gruodžio 12 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 6/2002 dėl Bendrijos dizaino (OL L 3, 2002, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 27 t., p. 142, toliau – reglamentas) 110 straipsnio 1 dalies išaiškinimo.

2 Šie prašymai buvo pateikti nagrinėjant du ginčus; pirmasis kilo tarp *Acacia Srl* ir bankrutuojančios *Pneusgarda Srl* ir *Audi AG*, o antrasis – tarp *Acacia*, jos vadovo Rolando D'Amato ir dr. *Ing. h.c. F. Porsche AG* (toliau – *Porsche*) dėl to, kad *Acacia* tariamai pažeidė teises į Bendrijos dizainus, kurie priklauso *Audi* ir *Porsche*.

Teisinis pagrindas

Sutartis dėl intelektinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba

3 Sutartis dėl intelektinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba, buvo patvirtinta 1994 m. gruodžio 22 d. Tarybos sprendimu 94/800/EB dėl daugiašalių derybų Urugvajaus raunde (1986–1994) priimtų susitarimų patvirtinimo Europos bendrijos vardu jos kompetencijai priklausančių klausimų atžvilgiu (OL L 336, 1994, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 21 t., p. 80). Jos 26 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta:

„Valstybės narės gali numatyti ribotas išimtis pramoninio dizaino apsaugai su sąlyga, kad tokios išimtys nepagrįstai neprieštarauja normaliam ginamo pramoninio dizaino panaudojimui ir nepagrįstai nepažeidžia teisėtų ginamo dizaino savininko interesų, atsižvelgiant į teisėtus trečiųjų šalių interesus."

Sąjungos teisė

Direktyva 98/71/EB

4 1998 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/71/EB dėl teisinės dizaino apsaugos (OL L 289, 1998, p. 28; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 21 t., p. 120) 19 konstatuojamojoje dalyje nurodyta:

„kadangi skubiai priimti šią direktyvą daugeliui pramonės šakų yra neatidėliotinas reikalas; kadangi šiuo metu dar negalima visapusiškai derinti valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių saugomo dizaino naudojimą taisant sudėtinį gaminį, kad būtų galima atkurti pirminę jo išvaizdą, jei gaminys, kuriam tas dizainas taikytas ar panaudotas, yra sudėtinio gaminio sudedamoji dalis, nuo kurios išvaizdos tas saugomas dizainas priklauso; kadangi tai, kad visapusiškai nesuderinti valstybių narių įstatymai, reglamentuojantys saugomo dizaino naudojimą taisant sudėtinį gaminį, neturėtų trukdyti derinti kitas nacionalines dizaino įstatymo nuostatas, kurios turi didžiausią tiesioginį poveikį vidaus rinkai; kadangi dėl to valstybės narės kol kas turėtų išlaikyti galiojančias visas Sutartį atitinkančias nuostatas, reglamentuojančias sudedamosios dalies dizainą sudėtiniam gaminiui taisyti atkuriant pirminę jo išvaizdą, arba, jei jos įteisina kokias nors naujas tokį naudojimą reglamentuojančias nuostatas, tai jomis turėtų būti siekiama tiktai liberalizuoti tokių dalių rinką; <…>“

5 Minėtos direktyvos 14 straipsnyje „Pereinamojo laikotarpio nuostata“ numatyta:

„Kol pagal 18 straipsnio nuostatas nebus Komisijos siūlymu priimtos šios direktyvos pataisos, valstybės narės laiko galiojančiomis esamas teisines nuostatas, reglamentuojančias sudedamosios dalies, naudojamos sudėtiniam gaminiui taisyti, kad būtų atkurta jo pirminė išvaizda, dizaino naudojimą, ir tas nuostatas keičia tik siekdamos liberalizuoti tokių dalių rinką.“

Reglamentas Nr. 6/2002

6 Reglamento Nr. 6/2002 1, 9 ir 13 konstatuojamosios dalys suformuluotos taip:

„(1) Bendra sistema, pagal kurią būtų įgyjamos teisės į Bendrijos dizainą, kuriam suteikiama visoje Bendrijos teritorijoje galiojanti vienoda apsauga, pasitarnautų įgyvendinant Sutartyje nustatytus Bendrijos tikslus.

<…>

(9) Esmines šio reglamento nuostatas dėl dizaino įstatymo reikia suderinti su atitinkamomis Direktyvos 98/71/EB nuostatomis.

<…>

(13) Įgyvendinant Direktyvos 98/71/EB nuostatas, nebuvo galima visapusiškai suderinti valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių saugomo dizaino naudojimą taisant sudėtinį gaminį, kad būtų galima atkurti pirminę jo išvaizdą, jei gaminys, kuriame tas dizainas pritaikytas ar panaudotas, yra sudėtinio gaminio sudedamoji dalis, nuo kurios išvaizdos tas saugomas dizainas priklauso [yra sudėtinio gaminio, nuo kurio išvaizdos tas saugomas dizainas priklauso, sudedamoji dalis]. Atlikdama su minėtąja direktyva susijusią taikinimo procedūrą, praėjus trejiems metams nuo tos direktyvos nuostatų perkėlimo į nacionalinę teisę termino, Komisija įvertino tos direktyvos nuostatų įgyvendinimo padarinius, ypač labiausiai paveiktoms pramonės šakoms. Esant šioms aplinkybėms, tikslinga nesuteikti Bendrijos dizaino apsaugos, jei gaminys, kuriame tas dizainas pritaikytas ar panaudotas, yra sudėtinio gaminio sudedamoji dalis, nuo kurios išvaizdos tas

saugomas dizainas priklauso [yra sudėtinio gaminio, nuo kurio išvaizdos tas saugomas dizainas priklauso, sudedamoji dalis], ir kuris naudojamas taisant sudėtinį gaminį, kad būtų galima atkurti pirminę jo išvaizdą, kol Komisijos siūlymu Taryba neapsispręs dėl savo politikos šiuo klausimu.“

7 Šio reglamento 3 straipsnyje nustatyta:

„Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

a) „dizainas“ – tai viso gaminio ar jo dalies vaizdas, susidarantis dėl paties gaminio ir (arba) jo ornamentikos specifinių linijų, kontūrų, spalvų, formos, tekstūros ir (arba) medžiagų savybių;

b) „gaminys“ – tai pramoniniu būdu arba rankomis pagamintas daiktas, taip pat, *inter alia*, sudėtiniam gaminiui sukonstruoti skirtos surenkamosios dalys, pakuotė, apipavidalinimas, grafiniai simboliai ir spaustuvės šriftai, išskyrus kompiuterių programas;

c) „sudėtinis gaminys“ – tai gaminys, susidedantis iš daugelio sudedamųjų dalių, kurias galima pakeisti tą gaminį išardant ir vėl surenkant.“

8 Minėto reglamento 4 straipsnyje „Apsaugos reikalavimai“ numatyta:

„1. Dizainas pagal Bendrijos dizainą saugomas atsižvelgiant į tai, ar jis yra naujas ir ar turi individualių savybių.

2. Dizainas, pritaikytas gaminiui arba įmontuotas į gaminį, kuris yra sudėtinio gaminio sudedamoji dalis, yra laikomas nauju ir turinčiu individualių savybių tik:

a) jei ta sudedamoji dalis, ją įmontavus į sudėtinį gaminį, išlieka matoma pastarąjį įprastai naudojant ir

b) tik tada, kai tos sudedamosios dalies matomos savybės savaime atitinka naujumo ir individualių savybių reikalavimus.

3. „Įprastas naudojimas“, minimas šio straipsnio 2 dalies a punkte, yra su galutiniu naudotoju siejamas naudojimas, išskyrus techninę priežiūrą, apžiūrą ar taisymą.“

9 Šio reglamento 19 straipsnio 1 dalyje išdėstyta:

„Registruotasis Bendrijos dizainas suteikia jo savininkui išimtinę teisę jį naudoti ir neleisti be jo leidimo jį naudoti trečiajai šaliai. Naudojimu laikomas gaminio, kuriame tas dizainas pritaikytas arba panaudotas, gaminimas, siūlymas, pateikimas į rinką, importavimas, eksportavimas ar naudojimas arba tokio gaminio kaupimas [sandėliavimas] šiems tikslams.“

10 Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnyje „Pereinamojo laikotarpio nuostatos“ numatyta:

„1. Iki įsigalioja Komisijos pasiūlymo pagrindu priimti šio reglamento pakeitimai, kaip Bendrijos dizainas nėra saugomas sudėtinio gaminio sudedamąja dalimi esantis dizainas, pagal 19 straipsnio 1 dalies nuostatas naudojamas taisant tą sudėtinį gaminį, siekiant atkurti pirminę jo išvaizdą [kaip Bendrijos dizainas nėra saugomas dizainas, kuris yra sudėtinio gaminio sudedamoji dalis, pagal 19 straipsnio 1 dalies nuostatas naudojama taisant tą sudėtinį gaminį, siekiant atkurti pirminę jo išvaizdą].

2. Šio straipsnio 1 dalyje paminėtas Komisijos pasiūlymas pateikiamas kartu su visais pakeitimais, kuriuos Komisija pasiūlo padaryti tuo pačiu klausimu pagal Direktyvos 98/71/EB 18 straipsnio nuostatas, bei atsižvelgiant į tuos pakeitimus.“

Pagrindinės bylos ir prejudiciniai klausimai

Byla C-397/16

11 *Audi* yra kelių automobiliams skirtų aliuminio lydinio ratlankių Bendrijos dizainų savininkė.

12 *Acacia* gamina prekių ženklu „WSP Italy“ ženklinamus automobiliams skirtus aliuminio lydinio ratlankius ir jais prekiauja jai priklausančioje interneto svetainėje, kuri prieinama keliomis kalbomis. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas mano, kad kai kurie iš šių ratlankių tapatūs *Audi* aliuminio lydinio ratlankiams. Ant *Acacia* gaminamų ratlankių yra nuoroda „NOT OEM“, kuri reiškia, kad jie pagaminti ne originalios įrangos gamintojo. Prekybos ir techniniuose dokumentuose, kurie pridedami prie šių prekių, pardavimo sąskaitose ir *Acacia* interneto svetainėje nurodyta, kad nagrinėjami ratlankiai parduodami tik kaip taisymui skirtos atsarginės dalys.

13 *Audi* pareiškė ieškinį *Tribunale di Milano* (Milano apylinkės teismas, Italija), siekdama, kad būtų pripažinta, jog gamindama nagrinėjamus ratlankius ir prekiaudama jais *Acacia* pažeidžia jos teises į Bendrijos dizainus. Šis teismas patenkino ieškinį.

14 *Acacia* apeliacine tvarka apskundė minėto teismo sprendimą *Corte d'appello di Milano* (Milano apeliacinis teismas, Italija). Šis teismas nurodė, kad, kadangi Italijos teismų ir kitų valstybių narių teismų sprendimai dėl „taisymo“ išlygos taikymo yra prieštaringi, kyla rimtų abejonių dėl Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalies aiškinimo.

15 Šiomis aplinkybėmis *Corte d'appello di Milano* (Milano apeliacinis teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:

„1. Ar pagal laisvo prekių judėjimo ir laisvės teikti paslaugas vidaus rinkoje principus, Europos Sąjungos konkurencijos taisyklių veiksmingumo ir vidaus rinkos liberalizavimo principus, Europos Sąjungos teisės veiksmingumo ir vienodo taikymo visoje Sąjungoje principus, Europos Sąjungos antrinės teisės nuostatas, kaip antai Direktyvą 98/71, konkrečiai jos 14 straipsnį, [2010 m. gegužės 27 d. Komisijos] reglamento [(ES)] Nr. 461/2010 [dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101 straipsnio 3 dalies taikymo tam tikrų rūšių vertikaliesiems susitarimams ir suderintiems veiksmams variklinių transporto priemonių sektoriuje (OL L 129, p. 52)] 1 straipsnį ir Jungtinių Tautų Europos ekonominės komisijos (JT EEK) taisyklę Nr. 124 – Vieningos keleivinių automobilių ir jų priekabų ratų patvirtinimo nuostatos (OL L 375, 2006, p. 604, ir klaidų ištaisymas OL L 70, 2007, p. 413) draudžiama aiškinti Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnį, kuriame įtvirtinta taisymo išlyga, taip, kad ratlankių kopijos, kurių estetinis vaizdas toks pat kaip pirmą kartą įmontuotų originalių ratlankių, patvirtintos pagal <…> taisyklę Nr. 124, nepatenka į sudėtinio gaminio (automobilio) sudedamosios dalies, naudojamos tam sudėtiniam gaminiui taisyti, siekiant atkurti pirminę jo išvaizdą, sąvoką?

2. Jeigu atsakymas į pirmąjį klausimą būtų neigiamas, ar pagal išimtines teises į registruotą pramoninį dizainą reglamentuojančias nuostatas, iš anksto palyginus pirmame klausime nurodytus interesus, draudžiama taikyti taisymo išlygą papildančių gaminių kopijoms, kurias gali laisvai pasirinkti klientas, darant prielaidą, kad taisymo išlyga turi būti aiškinama griežtai ir taikoma tik nustatytos formos keičiamosioms dalims, t. y. sudedamosioms dalims, kurioms, atsižvelgiant į išorinę sudėtinio gaminio išvaizdą, nustatyta iš esmės nekeičiama forma, išskyrus kitas sudedamąsias dalis, laikytinas keičiamosiomis ir laisvai pritaikomomis kliento nuožiūra?

3. Jeigu atsakymas į antrą klausimą būtų teigiamas, kokių priemonių turi imtis ratlankių kopijų gamintojas, kad užtikrintų teisėtą gaminių, skirtų sudėtiniam gaminiui taisyti ir pirminei jo išvaizdai atkurti, judėjimą?“

Byla C-435/16

16 *Porsche* yra kelių automobiliams skirtų aliuminio lydinio ratlankių Bendrijos dizainų savininkė.

17 *Acacia* gaminamais ratlankiais prekiaujama Vokietijoje, jos internetinėje svetainėje, kuri skirta galutiniams vartotojams ir yra prieinama vokiečių kalba. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikiantis teismas mano, kad kai kurie iš šių ratlankių tapatūs *Porsche* aliuminio lydinio ratlankiams. Šis teismas nurodo, kad, *Acacia* nuomone, ratlankiai, kuriuos ji gamina ir kurie skirti *Porsche* automobiliams, skirti naudoti tik šio gamintojo automobiliams. *Porsche* minėtam teismui nurodė, kad nagrinėjami ratlankiai siūlomi ir tokių spalvų ir dydžių, kurie neatitinka originalių prekių.

18 *Porsche* pareiškė ieškinį *Landgericht Stuttgart* (Štutgarto apygardos teismas, Vokietija) siekdama, kad būtų pripažinta, jog gamindama nagrinėjamus ratlankius ir jais prekiaudama *Acacia* pažeidžia jos teises į Bendrijos dizainus. Šis teismas patenkino ieškinį.

19 Kadangi *Acacia* ir R. D'Amato apeliacinis skundas buvo atmestas, jie pateikė kasacinį skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančiam teismui. Šis teismas nurodė, kad palankus sprendimas dėl kasacinio skundo priklauso nuo to, ar *Acacia* gali remtis Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalyje numatyta „taisymo“ išlyga. Šios nuostatos aiškinimas kelia keletą sunkumų.

20 Šiomis aplinkybėmis *Bundesgerichtshof* (Aukščiausiasis Federalinis Teismas, Vokietija) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:

„1. Ar ribojamoji nuostata pagal Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalį taikoma tik patvirtintoms dalims, t. y. tokioms, kurių forma iš principo nekintamai susiejama su gaminio išvaizda, todėl jų negali pasirinkti klientas, pavyzdžiui, transporto priemonių ratlankiams?

2. Jei į pirmąjį klausimą bus atsakyta neigiamai, ar ribojamoji nuostata pagal Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalį yra taikoma tik tapačios formos gaminiams, t. y. spalva ir dydžiu originalius gaminius atitinkantiems gaminiams?

3. Jei į pirmąjį klausimą bus atsakyta neigiamai, ar ribojamoji nuostata pagal Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalį taikoma iš principo teises į ginčijamą dizainą pažeidžiančio gaminio tiekėjui tik tuomet, kai šis tiekėjas objektyviai užtikrina, kad jo gaminį galima įsigyti tik taisymo, o ne dar kitokioms reikmėms, pavyzdžiui, siekiant atnaujinti arba individualizuoti sudėtinį gaminį?

4. Jei į trečiąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai, kokių priemonių turi imtis iš principo teises į ginčijamą dizainą pažeidžiančio gaminio tiekėjas, norėdamas objektyviai užtikrinti, kad jo gaminį galima įsigyti tik taisymo, o ne dar kitokioms reikmėms, pavyzdžiui, siekiant atnaujinti arba individualizuoti sudėtinį gaminį? Ar pakanka,
   a) kad tiekėjas reklaminėje literatūroje nurodytų, kad parduodamas gaminys skirtas tik taisymo reikmėms – siekiant atkurti pirminę jo išvaizdą, ar
   b) būtina, kad tiekėjas susietų tiekimą su sąlyga, kad pirkėjas (platintojas ir vartotojas) raštu patvirtintų, jog siūlomą gaminį naudos tik taisymo reikmėms?“

21 2017 m. balandžio 25 d. Teisingumo Teismo pirmininko sprendimu bylos C-397/16 ir C-435/16 buvo sujungtos, kad būtų bendrai vykdoma žodinė proceso dalis ir priimtas sprendimas.

Dėl prašymų atnaujinti žodinę proceso dalį

22 Teisingumo Teismo kanceliarijai atitinkamai 2017 m. lapkričio 24 d. ir 2017 m. gruodžio 1 d. pateiktais dokumentais *Porsche* ir *Audi* paprašė atnaujinti žodinę proceso dalį pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 83 straipsnį.

23 Savo prašymus *Porsche* ir *Audi* iš esmės grindžia tuo, kad generalinio advokato išvada grindžiama nepagrįstais ir per teisminius ginčus neaptartais tvirtinimais, susijusiais su vadinamosios taisymo išlygos, įtvirtintos Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalyje, geneze.

24 Pagal Procedūros reglamento 83 straipsnį Teisingumo Teismas, išklausęs generalinį advokatą, gali bet kada nutarti atnaujinti žodinę proceso dalį – pirmiausia, jeigu mano, kad jam nepateikta pakankamai informacijos, jeigu baigus žodinę proceso dalį šalis pateikė naują faktą, kuris gali būti lemiamas Teisingumo Teismui priimant sprendimą, arba jeigu nagrinėjant bylą reikia remtis argumentu, dėl kurio šalys ar Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 23 straipsnyje nurodyti suinteresuotieji asmenys nepateikė nuomonės.

25 Šiuo atveju taip nėra. Niekada nebuvo nurodyta, kad yra naujų aplinkybių. Be to, vadinamosios taisymo išlygos genezė buvo analizuota Komisijos rašytinėse pastabose ir visos šalys dėl jos išsakė nuomones per teisminius ginčus. Taigi Teisingumo Teismas, išklausęs generalinį advokatą, mano, kad turi visą būtiną informaciją sprendimui priimti.

26 Be to, dėl kritikos, kurią *Porsche* ir *Audi* pateikė dėl generalinio advokato išvados, primintina, kad, pirma, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statute ir Procedūros reglamente suinteresuotiesiems asmenims nenumatyta galimybės pateikti atsiliepimų į generalinio advokato išvadą (2017 m. spalio 25 d. Sprendimo *Polbud – Wykonawstwo*, C-106/16, EU:C:2017:804, 23 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

27 Antra, pagal SESV 252 straipsnio antrą pastraipą generalinio advokato pareiga – viešame posėdyje visiškai nešališkai ir nepriklausomai teikti motyvuotą išvadą dėl bylų, kuriose pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statutą jis privalo dalyvauti. Šiuo klausimu pažymėtina, kad Teisingumo Teismo nesaisto nei generalinio advokato išvada, nei ją pagrindžiantys motyvai. Todėl suinteresuotojo asmens nesutikimas su generalinio advokato išvada, nepaisant to, kokie klausimai joje nagrinėjami, savaime negali būti motyvas, pateisinantis žodinės proceso dalies atnaujinimą (2017 m. spalio 25 d. Sprendimo *Polbud – Wykonawstwo*, C-106/16, EU:C:2017:804, 24 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

28 Atsižvelgdamas į pateiktus paaiškinimus Teisingumo Teismas mano, kad nereikia nurodyti atnaujinti žodinės proceso dalies.

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl antrojo klausimo byloje C-397/16 ir pirmojo klausimo byloje C-435/16

29 Antruoju klausimu byloje C-397/16 ir pirmuoju klausimu byloje C-435/16, kuriuos reikia nagrinėti kartu ir pirmiausiai, prašymus priimti prejudicinį sprendimą pateikiantys teismai iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad pagal joje numatytą vadinamąją taisymo išlygą kaip Bendrijos dizainas nėra saugomas dizainas, kuris yra sudėtinio gaminio dalis, naudojama šiam sudėtiniam gaminiui sutaisyti ir jo pirminei išvaizdai atkurti, su sąlyga, kad saugomas dizainas priklauso nuo sudėtinio gaminio išvaizdos.

30 *Audi*, *Porsche* ir Vokietijos vyriausybė iš esmės nurodo, kad Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalyje nurodyta vadinamoji taisymo išlyga taikoma tik sudėtinio gaminio, nuo kurio išvaizdos priklauso saugomas dizainas, dalims, kurių forma yra iš anksto nustatyta, todėl automobilių aliuminio lydinio ratlankiams ši nuostata neturėtų būti taikoma. *Acacia*, Italijos ir Nyderlandų vyriausybės ir Komisija mano, kad vadinamoji taisymo išlyga taikoma ne tik dalims, kurių forma iš anksto nustatyta (t. y. dalims, kurių formą iš principo nekintamai lemia sudėtinio gaminio išvaizda) ir kurios dėl to negali būti kliento laisvai pasirenkamos, todėl lengvo aliuminio lydinio ratlankiams ši nuostata turėtų būti taikoma.

31 Iš suformuotos Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad aiškinant Sąjungos teisės normą turi būti atsižvelgiama ne tik į jos tekstą, bet ir į teisės akto, kurio dalis ji yra, sistemą ir tikslus. Sąjungos teisės nuostatos genezė taip pat gali atskleisti jos aiškinimui svarbių aplinkybių (šiuo klausimu žr. 2013 m. spalio 3 d. Sprendimo *Inuit Tapiriit Kanatami ir kt / Parlamentas ir Taryba*, C-583/11 P, EU:C:2013:625, 50 punktą; 2015 m. liepos 1 d. Sprendimo *Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland*, C-461/13, EU:C:2015:433, 30 punktą ir 2017 m. gegužės 18 d. Sprendimo *Hummel Holding*, C-617/15, EU:C:2017:390, 22 punktą).

32 Pagal Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalį „kaip Bendrijos dizainas nėra saugomas sudėtinio gaminio sudedamąja dalimi esantis dizainas, pagal 19 straipsnio 1 dalies nuostatas naudojamas taisant tą sudėtinį gaminį, siekiant atkurti pirminę jo išvaizdą [kaip Bendrijos dizainas nėra saugomas dizainas, kuris yra sudėtinio gaminio sudedamoji dalis, pagal 19 straipsnio 1 dalies nuostatas naudojama taisant tą sudėtinį gaminį, siekiant atkurti pirminę jo išvaizdą]“.

33 Kitaip, nei numatyta Reglamento Nr. 6/2002 13 konstatuojamojoje dalyje, pagal kurią tikslinga nesuteikti Bendrijos dizaino apsaugos dizainui, pritaikytam ar panaudotam gaminyje, kuris yra sudedamoji sudėtinio gaminio, „nuo kurio išvaizdos tas saugomas dizainas priklauso“, dalis ir kuris naudojamas taisant sudėtinį gaminį, kad būtų galima atkurti pirminę jo išvaizdą, to paties reglamento 110 straipsnio 1 dalyje tik nurodoma, kad tai turi būti „sudėtinio gaminio dalis“, kuri turi būti „naudojama <…> taisant tą sudėtinį gaminį, siekiant atkurti pirminę jo išvaizdą“.

34 Iš Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalies matyti, jog aplinkybė, kad nuo sudėtinio gaminio išvaizdos priklauso saugomas dizainas, nenurodyta tarp šioje nuostatoje išvardytų sąlygų.

35 Tokį pažodinį aiškinimą pirmiausia patvirtina vadinamosios taisymo išlygos genezė.

36 Dėl teisėkūros darbų, vykusių iki minėtos išlygos priėmimo, reikia pažymėti, jog tiek pasiūlyme dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Bendrijos dizaino (OL C 29, 1994, p. 20), tiek pakeistame pasiūlyme dėl Tarybos reglamento dėl Bendrijos dizaino (OL C 62 E, 2001, p. 173) buvo nuostata, kuri, nors ir nebuvo suformuluota visiškai tapačiai, konkrečiai numatė, jog dizainas, pritaikytas arba panaudotas gaminyje, kuris yra sudėtinio gaminio, „nuo kurio išvaizdos priklauso dizainas“, dalis, negali būti saugomas kaip Bendrijos dizainas.

37 Tačiau, kaip generalinis advokatas nurodė savo išvados 60–62 punktuose, iš 2000 m. spalio 19 d. pirmininkaujančios valstybės narės pranešimo Nuolatinių atstovų komitetui (Coreper) Nr. 12420/00 [(tarpinstitucinė byla 1993/0463 (CNS))] matyti, kad, „siekiant politinio susitarimo dėl pasiūlymo“, Coreper buvo pateikti du pagrindiniai klausimai, iš kurių vienas susijęs konkrečiai su atsarginėmis dalimis. Iš minėto pranešimo matyti, kad dauguma minėto komiteto delegacijų manė, jog reikėtų, pirma, kad nagrinėjama nuostata būtų panaši į Direktyvos 98/71 14 straipsnio nuostatą ir, antra, kad sudedamosioms dalims apsauga pagal būsimą reglamentą nebūtų suteikiama tik „tada, kai jos naudojamos taisant sudėtinį gaminį, siekiant atkurti pirminę jo išvaizdą“.

38 Tokiomis aplinkybėmis reikalavimas, numatytas nagrinėjamos nuostatos formuluotėje, kuri buvo tiek Komisijos pasiūlyme, tiek ir pakeistame pasiūlyme, minėtuose šio sprendimo 36 punkte, susijęs su aplinkybe, kad gaminys, kuriame dizainas pritaikytas arba panaudotas, būtų dalis sudėtinio gaminio, „nuo kurio išvaizdos priklauso saugomas dizainas“, nebuvo įtrauktas į galiausiai Tarybos priimtą nuostatą.

39 Taigi iš Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalies genezės matyti, jog tai, kad į šios nuostatos taikymo sritį patenka ne tik dalys, kurių forma priklauso nuo sudėtinio gaminio formos, lėmė pasirinkimas teisėkūros proceso metu.

40 Kaip pažymėjo *Audi*, *Porsche* ir Vokietijos vyriausybė, nuoroda, jog būtina, kad nuo sudėtinio gaminio išvaizdos „priklausytų saugomas dizainas“, buvo išsaugota Reglamento Nr. 6/2002 13 konstatuojamojoje dalyje. Vis dėlto, atsižvelgiant į pateiktus paaiškinimus, ši aplinkybė nebuvo lemiama. Kaip matyti iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos, Sąjungos akto preambulė gali sukonkretinti jo turinį, tačiau ja neturėtų būti remiamasi nukrypstant nuo atitinkamo akto nuostatų (2006 m. sausio 10 d. Sprendimo *IATA ir ELFAA*, C-344/04, EU:C:2006:10, 76 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

41 Tokiomis aplinkybėmis ir atsižvelgiant į Sąjungos teisės aktų leidėjo ketinimus, primintus šio sprendimo 36–38 punktuose, Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalies aiškinimas neturi būti toks griežtas, koks nurodytas šio sprendimo 30 punkte; tokį aiškinimą palaiko *Audi*, *Porsche* ir Vokietijos vyriausybė ir jis grindžiamas leidžiančiu nukrypti ar laikinu šios nuostatos pobūdžiu.

42 Šiuo klausimu, viena vertus, pažymėtina, kad vadinamoji taisymo išlyga riboja Bendrijos dizaino savininko teises, nes, jei įvykdomos Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalies sąlygos, jis netenka šio reglamento 19 straipsnio 1 dalyje numatytos išimtinės teisės uždrausti tretiesiems asmenims naudoti tokį dizainą be jo sutikimo; tai galėtų pateisinti šio 110 straipsnio 1 dalies griežtą aiškinimą. Tačiau ši aplinkybė negali pateisinti to, kad šios nuostatos taikymui būtų keliama joje nenumatyta sąlyga.

43 Kita vertus, nors Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnis pavadintas „Pereinamojo laikotarpio nuostata“, o jo 1 dalyje numatyta, kad vadinamoji taisymo išlyga taikoma tik „iki [kol] įsigalioja priimti [minėto] reglamento pakeitimai“, reikia konstatuoti, kad ši nuostata dėl savo pobūdžio turi būti taikoma iki jos pakeitimo arba iki jos panaikinimo Komisijos siūlymu.

44 Antra, Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalies aiškinimas, pateiktas šio sprendimo 34 punkte, paremtas konteksto, kuriame yra vadinamoji taisymo išlyga, analize; minėtas kontekstas palankus nuosekliam Reglamento Nr. 6/2002 nuostatų ir Direktyvos 98/71 nuostatų aiškinimui.

45 Kaip generalinis advokatas nurodė išvados 55 punkte, tiek Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/71/EB dėl teisinės dizaino apsaugos pasiūlymas (OL C 345, 1993, p. 14), tiek šio sprendimo 36 punkte minėtas pasiūlymas dėl reglamento (abu pasiūlymus Komisija pateikė kartu) apėmė vadinamąją taisymo išlygą, į kurios taikymo sritį pateko tik dalys, kurios sudaro sudėtinį gaminį, „nuo kurio išvaizdos priklauso saugomas dizainas“. Kitaip nei minėtame direktyvos pasiūlyme, vadinamoji taisymo išlyga, numatyta Direktyvoje 98/71, tokio apribojimo neapima. Kaip nurodyta šio sprendimo 37 punkte, vykstant teisėkūros darbams, po kurių buvo priimtas Reglamentas Nr. 6/2002, padarytu šio reglamento 110 straipsnio 1 dalyje esančios vadinamosios taisymo išlygos formuluotės pakeitimu buvo siekta, kad ši formuluotė būtų panaši į Direktyvos 98/71 14 straipsnio formuluotę.

46 Reglamento Nr. 6/2002 9 konstatuojamojoje dalyje nurodoma, kad esmines šio reglamento nuostatas reikia suderinti su atitinkamomis Direktyvos 98/71 nuostatomis.

47 Pagaliau iš Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 2 dalies matyti, kad visi Komisijos pasiūlymai, kuriais siekiama pakeisti vadinamąją taisymo išlygą, numatytą šio straipsnio 1 dalyje, turi būti pateikti kartu su siūlomais Direktyvos 98/71 14 straipsnyje numatytos vadinamosios taisymo išlygos pakeitimais pagal šios direktyvos 18 straipsnį, todėl Komisija turi pagal minėto 110 straipsnio 2 dalį atsižvelgti į šiuos pakeitimus.

48 Direktyvos 98/71 14 straipsnyje nereikalaujama, kad saugomas dizainas priklausytų nuo sudėtinio gaminio išvaizdos, o tai skatina vadinamąją taisymo išlygą aiškinti taip, jog ji taikoma nekeliant reikalavimo, kad saugomas dizainas priklausytų nuo sudėtinio gaminio išvaizdos.

49 Trečia, Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalies aiškinimo, pateikto šio sprendimo 34 punkte, nepaneigia vadinamosios taisymo išlygos tikslas, kuris buvo nurodytas šio sprendimo 36 punkte minėto pasiūlymo dėl reglamento motyvuojamojoje dalyje.

50 Kaip matyti iš minėtos motyvuojamosios dalies, Bendrijos dizaino suteikiama apsauga gali sukelti nepageidaujamų pasekmių pašalindama arba ribodama konkurenciją rinkose, ypač kai kalbama apie tokias ilgalaikes ir brangias sudėtines prekes kaip automobiliai, kurių atveju dizainų apsaugos taikymas atskiroms sudėtinį gaminį sudarančioms dalims gali sukurti realią uždarą atsarginių dalių rinką. Šiomis aplinkybėmis vadinamosios taisymo išlygos tikslas yra išvengti tam tikrų atsarginių dalių uždarų rinkų susikūrimo, ypač išvengti to, kad vartotojas, įsigijęs ilgalaikio vartojimo prekę, kuri gali būti brangi, atskiras dalis visada turėtų pirkti iš sudėtinio gaminio gamintojo.

51 Kaip generalinis advokatas iš esmės nurodė savo išvados 44 ir 45 punktuose, būtent siekiant riboti atsarginių dalių uždarų rinkų susikūrimą Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalyje įtvirtintoje vadinamojoje taisymo išlygoje numatyta, kad kaip Bendrijos dizainas nėra saugomas dizainas, kuris yra sudėtinio gaminio dalis, naudojama taisant tą sudėtinį gaminį, siekiant atkurti pirminę jo išvaizdą.

52 Vadinamosios taisymo išlygos tikslas tam tikra prasme liberalizuoti atsarginių dalių rinką paremtas Direktyvos 98/71 19 konstatuojamąja dalimi ir 14 straipsniu, pagal kuriuos nacionalinių teisės nuostatų, susijusių su dalies, naudojamos taisant sudėtinį gaminį, siekiant atkurti pirminę jo išvaizdą, dizainu, gali būti keičiamos tik jei pakeitimų tikslas yra liberalizuoti nagrinėjamų dalių rinką.

53 Iš visų pateiktų argumentų matyti, kad Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalis nėra skirta tik dalims, kurios yra sudėtinio gaminio, nuo kurio išvaizdos priklauso saugomas dizainas, dalys.

54 Atsižvelgiant į pateikus argumentus, į antrąjį klausimą byloje C-397/16 ir į pirmąjį klausimą byloje C-435/16 reikia atsakyti taip, jog Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad pagal joje numatytą vadinamąją taisymo išlygą kaip Bendrijos dizainas nėra saugomas dizainas, kuris yra sudėtinio gaminio sudedamoji dalis, naudojama taisant šį sudėtinį gaminį, siekiant atkurti jo pirminę išvaizdą, nereikalaujant, kad saugomas dizainas priklausytų nuo sudėtinio gaminio išvaizdos.

Dėl pirmojo klausimo byloje C-397/16 ir antrojo klausimo byloje C-435/16

55 Pirmuoju klausimu byloje C-397/16 ir antruoju klausimu byloje C-435/16, kuriuos reikia nagrinėti kartu antroje vietoje, prašymus priimti prejudicinį sprendimą pateikiantys teismai iš esmės siekia išsiaiškinti, kokiomis sąlygomis pagal Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą vadinamąją taisymo išlygą kaip Bendrijos dizainas nėra saugomas dizainas, kuris yra sudėtinio gaminio sudedamoji dalis, naudojama taisant šį sudėtinį gaminį, siekiant atkurti jo pirminę išvaizdą.

56 Dėl pirmojo klausimo byloje C-397/16 *Audi* ir Vokietijos vyriausybė nurodo, kad ratlankio kopija, kurios estetinis vaizdas toks pat kaip pirmą kartą įmontuoto originalaus ratlankio, nelaikytina sudėtinio gaminio dalimi, kuri skirta šiam sudėtiniam gaminiui sutaisyti ir jo pirminei išvaizdai atkurti,

todėl tokiam ratlankiui netaikoma vadinamoji taisymo išlyga. *Acacia*, Italijos ir Nyderlandų vyriausybės ir Komisija mano, kad ratlankio kopija, kurios estetinis vaizdas toks pat kaip pirmą kartą įmontuoto originalaus ratlankio, laikytina sudėtinio gaminio dalimi, kuri naudojama taisant šį sudėtinį gaminį, siekiant atkurti jo pirminę išvaizdą.

57 Dėl antrojo klausimo byloje C-435/16, *Porsche*, Italijos ir Nyderlandų vyriausybės ir Komisija nurodo, jog tam, kad automobilio ratlankio kopijai būtų taikoma vadinamoji taisymo išlyga, tokio ratlankio išvaizda turi būti tapati originalaus ratlankio išvaizdai. *Acacia* mano, kad vadinamoji taisymo išlyga taikoma visiems „įprastiems“ originalių ratlankių „variantams“.

58 Pagal Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalį „kaip Bendrijos dizainas nėra saugomas sudėtinio gaminio sudedamąja dalimi esantis dizainas, pagal 19 straipsnio 1 dalies nuostatas naudojamas taisant tą sudėtinį gaminį, siekiant atkurti pirminę jo išvaizdą [kaip Bendrijos dizainas nėra saugomas dizainas, kuris yra sudėtinio gaminio dalis, pagal 19 straipsnio 1 dalies nuostatas naudojama taisant tą sudėtinį gaminį, siekiant atkurti pirminę jo išvaizdą]“.

59 Iš šios nuostatos formuluotės matyti, kad vadinamoji taisymo išlyga taikoma, jei įvykdytos kelios sąlygos, visų pirma susijusios su Bendrijos dizaino buvimu, „sudėtinio gaminio dalies buvimu“, ir galiausiai su būtinybe „naudoti pagal 19 straipsnio 1 dalies nuostatas taisant tą sudėtinį gaminį, siekiant atkurti pirminę jo išvaizdą“.

60 Pirmiausia reikia nurodyti, kad, jei įvykdytos Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalyje numatytos sąlygos, pagal šią nuostatą dizainui netaikoma jokia apsauga kaip „Bendrijos dizainui“. Iš to matyti, kaip generalinis advokatas iš esmės nurodė savo išvados 90 ir 91 punktuose, kad minėto 110 straipsnio 1 dalis gali būti taikoma tik sudedamosioms dalims, kurioms taikoma Bendrijos dizaino apsauga ir kurios, kaip matyti iš šio reglamento 1 straipsnio 1 dalies, atitinka minėtame reglamente, konkrečiai jo 4 straipsnyje, išvardytas apsaugos sąlygas.

61 Šiuo klausimu pažymėtina, kad pagal Reglamento Nr. 6/2002 4 straipsnio 2 dalį dizaino, kuris pritaikytas arba panaudotas gaminyje, kuris yra sudėtinio gaminio dalis, apsauga užtikrinama tik jei, pirma, į sudėtinį gaminį įmontuota sudedamoji dalis yra matoma įprastai naudojant tą gaminį ir, antra, kai tos sudedamosios dalies matomos savybės savaime atitinka naujumo ir individualių savybių reikalavimus, numatytus šio straipsnio 1 dalyje.

62 Šiuo atveju neginčijama, kad taip yra automobilio ratlankių Bendrijos dizainų, kurių savininkai yra *Audi* ir *Porsche*, atveju.

63 Antra, Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalis taikoma tik „sudėtinio gaminio dalims“.

64 Reikia nurodyti, kad Reglamentas Nr. 6/2002 neapibrėžia sąvokos „sudėtinio gaminio dalis“. Tačiau iš šio reglamento 3 straipsnio b ir c punktų matyti,, pirma, kad „gaminys“ – tai pramoniniu būdu arba rankomis pagamintas daiktas, taip pat, *inter alia*, sudėtiniam gaminiui sukonstruoti skirtos surenkamosios dalys ir, antra, „sudėtinis gaminys“ – tai gaminys, susidedantis iš daugelio sudedamųjų dalių, kurias galima pakeisti tą gaminį išardant ir vėl surenkant. Be to, kadangi minėtame reglamente nėra žodžio „sudėtinė dalis“ apibrėžties, jį reikia suprasti taip, kaip jis įprastai suprantamas kasdieninėje kalboje (šiuo klausimu žr. 2006 m. gegužės 4 d. Sprendimo *Massachusetts Institute of Technology*, C-431/04, EU:C:2006:291, 17 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

65 Tokiomis aplinkybėmis reikia manyti, kad Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalyje esančia sąvoka „sudėtinio gaminio sudedamosios dalys“ nurodomos įvairios sudedamosios dalys, kurios sukurtos tam, kad iš jų pramoniniu būdu arba rankomis būtų surinktas sudėtinis gaminys, kurias galima pakeisti tą gaminį išardant ir vėl surenkant ir kurių nebūtų galima įprastai naudoti, jei nebūtų sudėtinio gaminio.

66 Šiuo atveju konstatuotina, kad automobilio ratlankis laikytinas „sudėtinio gaminio sudedamąja dalimi“, kaip tai suprantama pagal minėtą nuostatą, nes toks ratlankis yra sudėtinio gaminio, t. y. automobilio, sudedamoji dalis, be kurios šio gaminio nebūtų įmanoma įprastai naudoti.

67 Trečia, pagal Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalį reikalaujama, kad, siekiant taikyti vadinamąją taisymo išlygą, sudėtinio gaminio sudedamoji dalis turi būti „pagal 19 straipsnio 1 dalies nuostatas naudojama taisant tą sudėtinį gaminį“.

68 Šiuo klausimu pažymėtina, kad, pirma, iš Reglamento Nr. 6/2002 19 straipsnio 1 dalies matyti, jog sudedamosios dalies „naudojimu“ laikomas gaminio, kuriame tas dizainas pritaikytas arba panaudotas, gaminimas, siūlymas, pateikimas rinkai, importavimas, eksportavimas ar naudojimas arba tokio gaminio sandėliavimas šiems tikslams. Kaip matyti iš šio straipsnio formuluotės, ši sąvoka suvokiama plačiai ir apima bet kokį sudedamosios dalies naudojimą taisymo tikslams.

69 Antra, dalies naudojimo tikslas turi būti sudėtinio gaminio „taisymas“. Šiuo klausimu pažymėtina, kad, kaip generalinis advokatas nurodė savo išvados 89 ir 100 punktuose, reikalavimas, kad dalies naudojimas leistų „sutaisyti“ sudėtinį gaminį, reiškia, kad dalis turi būti būtina normaliam sudėtinio gaminio naudojimui arba, kitaip tariant, kad dalies trūkumai arba jos nebuvimas trukdytų įprastai naudoti. Taigi tam, kad būtų galima remtis vadinamąja taisymo išlyga, reikia, kad dalies naudojimas būtų būtinas siekiant sutaisyti sudėtinį gaminį, kuris įgavo trūkumų, be kita ko, dėl to, kad nėra originalios dalies arba ji pažeista.

70 Todėl vadinamoji taisymo išlyga netaikoma siekiant dalį naudoti patrauklumo ar patogumo sumetimais, kaip antai, be kita ko, pakeisti dalį dėl su estetika susijusių priežasčių arba siekiant suteikti sudėtiniam gaminiui individualumo.

71 Ketvirta, Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalyje reikalaujama, kad, siekiant taikyti vadinamąją taisymo išlygą, sudėtinio gaminio taisymas turi būti atliekamas „siekiant atkurti pirminę jo išvaizdą“.

72 Atsižvelgiant į Reglamento Nr. 6/2002 3 straipsnio a punktą, manytina, kad gaminio arba gaminio dalies vaizdas susideda iš paties gaminio specifinių linijų, kontūrų, spalvų, formos, tekstūros ir (arba) medžiagų savybių ir (arba) jo ornamentikos.

73 Šiuo klausimu pažymėtina, kaip generalinis advokatas nurodė savo išvados 103 ir 104 punktuose, kad Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalyje nurodytos sudedamosios dalys prisideda prie sudėtinio gaminio išvaizdos. Iš tikrųjų, kaip nurodyta šio sprendimo 60 punkte, šioje nuostatoje nurodytos tik tos dalys, kurioms taikoma Bendrijos dizaino apsauga ir kurios įmontuotos į sudėtinį gaminį pagal šio reglamento 4 straipsnio 2 dalies a punktą išlieka matomos įprastai jį naudojant. Taigi matoma dalis neišvengiamai prisideda prie sudėtinio gaminio išvaizdos.

74 Dar reikia, kad taisymas būtų atliekamas siekiant atkurti „pirminę“ sudėtinio gaminio išvaizdą. Vadinasi, tam, kad būtų taikoma vadinamoji taisymo išlyga, sudedamoji dalis turi būti naudojama siekiant atkurti sudėtinio gaminio išvaizdą, kurią jis turėjo pateikimo rinkai momentu.

75 Darytina išvada, jog vadinamoji taisymo išlyga taikoma tik tokioms sudėtinio gaminio dalims, kurios vizualiai tapačios originalioms dalims.

76 Toks aiškinimas atitinka Sutarties dėl intelektinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba, 26 straipsnio 2 dalį, kurioje numatyta, kad bet kokia pramoninio dizaino apsaugos išimtis turi būti ribota, nepagrįstai neprieštarauti įprastam tokio pramoninio dizaino naudojimui ir nepagrįstai nepažeisti teisėtų dizaino savininko interesų, atsižvelgiant į teisėtus trečiųjų šalių interesus. Taip yra šiuo atveju, kadangi vadinamoji taisymo išlyga taikoma tik dizainui, kuris yra sudėtinio gaminio dalis, naudojama vien tik tam, kad būtų galima efektyviai sutaisyti šį sudėtinį gaminį siekiant atkurti jo pirminę išvaizdą.

77 Todėl išlyga netaikoma bet kokiam dalies naudojimui, kuriuo nesiekiama atkurti sudėtinio gaminio išvaizdos, kurią jis turėjo pateikimo rinkai momentu. Taip yra, be kita ko, tuo atveju, kai atsarginė dalis savo spalva ar dydžiu neatitinka originalios dalies arba kai sudėtinio gaminio išvaizda pasikeitė po to, kai jis buvo pateiktas rinkai.

78 Atsižvelgiant į pateiktus argumentus, į pirmąjį klausimą byloje C-397/16 ir į antrąjį klausimą byloje C-435/16 reikia atsakyti taip, kad Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalis aiškintina taip, kad pagal joje numatytą vadinamąją taisymo išlygą kaip Bendrijos dizainas nėra saugomas dizainas, kuris yra sudėtinio gaminio sudedamoji dalis, naudojama taisant šį sudėtinį gaminį, siekiant atkurti jo pirminę išvaizdą, su sąlyga, kad atsarginės dalies išvaizda vizualiai tokia pati kaip dalies, kuri iš pradžių buvo įmontuota į sudėtinį gaminį jo pateikimo rinkai momentu.

Dėl trečiojo klausimo byloje C-397/16 ir trečiojo ir ketvirtojo klausimų byloje C-435/16

79 Trečiuoju klausimu byloje C-397/16 ir trečiuoju ir ketvirtuoju klausimais byloje C-435/16, kuriuos reikia nagrinėti kartu trečioje vietoje, prašymus priimti prejudicinį sprendimą pateikiantys teismai iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, jog tam, kad būtų galima remtis šioje nuostatoje įtvirtinta vadinamąja taisymo išlyga, sudėtinio gaminio dalies gamintojas arba pardavėjas turi užtikrinti, kad šią dalį būtų galima įsigyti tik taisymo tikslais ir, jei taip, kaip jis turi tai daryti.

80 Šiuo klausimu *Audi* mano, kad vadinamosios taisymo išlygos taikymas nesuderinamas su sudedamųjų dalių kopijų tiesioginiu pardavimu galutiniams vartotojams, todėl tokių dalių kopijų gamintojai savo gaminius turi tiekti tik taisymo dirbtuvėms. *Porsche* nurodo, kad sudedamųjų dalių kopijų gamintojas turi objektyviai užtikrinti, kad jo gaminį būtų galima įsigyti tik taisymo, o ne dar kitokioms reikmėms, pavyzdžiui, siekiant individualizuoti sudėtinį gaminį. Italijos vyriausybė ir Komisija mano, kad sudedamųjų dalių kopijų gamintojas turi imtis bendrų kontrolės priemonių, kurios užtikrintų teisėtą tokių dalių naudojimą. *Acacia* mano, kad klientų informavimas iš anksto raštu apie tai, jog dalis skirta sudėtiniam gaminiui taisyti siekiant atkurti jo pirminę išvaizdą, yra priemonė, suderinama su tinkamos susijusių interesų pusiausvyros reikalavimu.

81 Kaip matyti iš Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalies, kaip Bendrijos dizainas nėra saugomas dizainas, kuris yra sudėtinio gaminio sudedamoji dalis, naudojama taisant tą sudėtinį gaminį, siekiant atkurti pirminę jo išvaizdą. Aptariamu „naudojimu“ laikomas, kaip matyti iš šio sprendimo 68 punkto, gaminio, kuriame tas dizainas pritaikytas arba panaudotas, gaminimas, siūlymas, pateikimas rinkai, importavimas, eksportavimas ar naudojimas arba tokio gaminio sandėliavimas šiems tikslams.

82 Taigi svarbu nustatyti, ar tuo atveju, kai toks naudojimas įvyksta, kaip pagrindinėse bylose, gaminant ir parduodant tokį gaminį, Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalimi šio gaminio gamintojui ir pardavėjui, ketinantiems šį gaminį gaminti ir parduoti su tikslu, kad jį būtų galima efektyviai naudoti laikantis minėtoje nuostatoje nurodytų sąlygų, nustatomos tam tikros pareigos užtikrinti, kad galutiniai vartotojai laikytųsi minėtų sąlygų.

83 Šiuo atžvilgiu reikia nurodyti, jog remiantis vadinamąja taisymo išlyga įtvirtinta dizaino apsaugos principo išimtimi reikalaujama, kad galutinis atitinkamos dalies naudotojas ją naudotų laikydamasis Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalies sąlygų, t. y. kad naudodamas šią dalį taisytų susijusį sudėtinį gaminį siekdamas atkurti jo pirminę išvaizdą.

84 Be to, svarbu pažymėti, kad minėtoje nuostatoje šio sprendimo 51 punkte nurodytais tikslais įtvirtinama taisyklė, leidžianti nukrypti nuo dizaino apsaugos tvarkos, ir kad dėl būtinybės išsaugoti šios apsaugos tvarkos veiksmingumą reikia, kad asmenys, kurie remiasi šia leidžiančia nukrypti

nuostata, kiek įmanoma labiau prisidėtų prie griežto Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalies sąlygų laikymosi užtikrinimo; be kita ko, turi būti užtikrinta, kad minėtų sąlygų griežtai laikosi galutiniai vartotojai.

85 Tokiomis aplinkybėmis, nors negalima tikėtis, kad sudėtinio gaminio dalies gamintojas arba pardavėjas objektyviai ir visais atvejais garantuos, kad dalys, kurias jie gamina arba parduoda su tikslu, kad jos bus naudojamos laikantis Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalies sąlygų, galutinių vartotojų realiai bus naudojamos laikantis minėtų sąlygų, vis dėlto tam, kad galėtų naudotis šioje nuostatoje numatyta leidžiančia nukrypti tvarka, toks gamintojas arba pardavėjas turi, kaip generalinis advokatas nurodė savo išvados 131, 132 ir 135 punktuose, rūpintis tuo, kad vartojimo grandinės pabaigoje esantys vartotojai laikytųsi šių sąlygų.

86 Konkrečiai jie visų pirma turi informuoti vartojimo grandinės pabaigoje esančius vartotojus, pateikdami aiškią ir matomą nuorodą ant gaminio, jo pakuotės, kataloguose ar prekybos dokumentuose, pirma, apie tai, kad atitinkamoje dalyje panaudotas jiems nepriklausantis dizainas ir, antra, kad ši dalis turi būti naudojama tik sudėtiniam gaminiui taisyti, siekiant atkurti pirminę jo išvaizdą.

87 Be to, naudodamiesi tinkamomis priemonėmis, tarp jų ir sutartinėmis, jie turi užtikrinti, kad vartojimo grandinės pabaigoje esantys vartotojai nenaudotų dalių taip, kad naudojimas būtų nesuderinamas su Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalies sąlygomis.

88 Pagaliau minėtas gamintojas ar pardavėjas turi nepardavinėti tokių dalių, jei žino arba, kaip matyti iš visų svarbių aplinkybių, pagrįstai gali žinoti, kad ši dalis nebus naudojama Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalyje nurodytomis sąlygomis.

89 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į trečiąjį klausimą byloje C-397/16 ir trečiąjį ir ketvirtąjį klausimus byloje C-435/16 reikia atsakyti taip, kad Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, jog tam, kad galėtų remtis šioje nuostatoje įtvirtinta vadinamąja taisymo išlyga, sudėtinio gaminio dalies gamintojas arba pardavėjas privalo rūpintis tuo, kad vartojimo grandinės pabaigoje esantys vartotojai laikytųsi Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalyje nurodytų sąlygų.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

90 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismų nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

1. **2001 m. gruodžio 12 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 6/2002 dėl Bendrijos dizaino 110 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad pagal joje numatytą vadinamąją taisymo išlygą kaip Bendrijos dizainas nėra saugomas dizainas, kuris yra sudėtinio gaminio sudedamoji dalis, naudojama šiam sudėtiniam gaminiui taisyti, siekiant atkurti jo pirminę išvaizdą, nereikalaujant, kad saugomas dizainas priklausytų nuo sudėtinio gaminio išvaizdos.**

2. **Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad pagal joje numatytą vadinamąją taisymo išlygą kaip Bendrijos dizainas nėra saugomas dizainas, kurį sudaro sudėtinio gaminio sudedamoji dalis, naudojama šiam sudėtiniam gaminiui taisyti, siekiant atkurti jo pirminę išvaizdą, su sąlyga, kad atsarginės dalies išvaizda vizualiai tokia pati kaip dalies, kuri iš pradžių buvo įmontuota į sudėtinį gaminį jo pateikimo rinkai momentu.**

3. Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, jog tam, kad galėtų remtis šioje nuostatoje įtvirtinta vadinamąja taisymo išlyga, sudėtinio gaminio dalies gamintojas arba pardavėjas privalo rūpintis tuo, kad vartojimo grandinės pabaigoje esantys vartotojai laikytųsi Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalyje nurodytų sąlygų.

Parašai.